

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 14 grudnia 2020 r.

Znak: WK-610/31/4/20

Pan
Jan Chwędacz
Burmistrz Miasta
Imielin

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w okresie od dnia 12 sierpnia 2020 r. do dnia 23 września 2020 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Imielin** za okres od 1 stycznia 2016 r. do 23 września 2020 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 października 2020 r. przez Burmistrza Miasta Imielin i Skarbnika Miasta Imielin, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

– *W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2019 r. przetargu nieograniczonego o zamówienie publiczne pn.: „Budowa ścieżki rowerowej wraz z elementami drogi ul. Kolejowej w Imielinie” stwierdzono, że:*

✓ *zamawiający zaniechał zwrócenia się do wybranego w postępowaniu wykonawcy o złożenie wyjaśnień dotyczących wymaganego w ramach warunku udziału w postępowaniu doświadczenia pomimo faktu, że złożone przez wykonawcę poświadczenia wykonanych robót budowlanych wykazanych w „wykazie robót budowlanych” nie potwierdzały, że wykonawca warunek ten spełnia.*

Powyższe było niezgodne z art. 26 ust. 3 i ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), stosownie do których, jeżeli wykonawca złożył oświadczenia lub dokumenty dotyczące spełniania warunków udziału w postępowaniu, które budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do przedłożenia dokumentów lub oświadczeń potwierdzających warunki udziału w postępowaniu. Zamawiający wzywa także, w wyznaczonym przez siebie terminie, do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów.

Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu w pkt III.1.3 „Zdolność techniczna lub zawodowa” oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w rozdziale VIII „Warunki udziału w postępowaniu oraz sposobu dokonania oceny spełnienia tych warunków” ust. 2 pkt 2.3 ppkt 2.3.1 dokonał opisu warunku udziału w postępowaniu poprzez postawienie następującego wymogu, tj.: „wykonawca wykaże, że wykonał roboty budowlane o zakresie porównywalnym do przedmiotu zamówienia (tzn. roboty budowlane polegające na budowie lub remoncie drogi, ścieżki rowerowej, parkingu, placu w zakresie podbudów, kostki brukowej lub betonowej, nawierzchni asfaltowej oraz odwodnienia o wartości łącznej 2.000.000,00 zł brutto, w tym jednej o wartości co najmniej 1.500.000,00 zł brutto oraz powinien załączyć dokumenty dowodzące, że roboty zostały wykonane w sposób należyty, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone”.

Z przedłożonych przez wykonawcę poświadczeń dotyczących robót budowlanych wykazanych w „wykazie robót budowlanych” wynikało, że zadania, którymi wykazywał się wykonawca, realizowane były w systemie „zaprojektuj-wybuduj” i obejmowały:

- w ramach zadania pn. „Przebudowa i modernizacja dróg gminnych – ul. Wiejskiej” wykonanie: obrzeża betonowe, krawężnik granitowy najazdowy, krawężnik granitowy wysoki, wpusty deszczowe, przykanaliki, warstwa stabilizacji Rm 2,5 Mpa, podbudowa z kruszywa 0/31,5, warstwa wiążąca z mieszanki mineralno-bitumicznej AC WMS 16W, warstwa ścieralna z mieszanki SMA 11S, warstwa mrozoochronna, warstwa ścieralna z mieszanek mineralno-bitumicznych, warstwa wiążąca z mieszanek mineralno-bitumicznych, bitufor, warstwa wyrównawcza, krawężnik kamienny 15x25 wystający, krawężnik kamienny 15x22 najazdowy, krawężnik kamienny 10x20 wtopiony, obrzeże betonowe 8x30, rura PCV Ø 315, rura Ø 200, właz studzienki (nowy), właz studzienki (regulacja wysokości), kratka studzienki (nowa), kratka studzienki (regulacja wysokości) o wartości zamówienia: 1.721.625,56 zł netto (2.117.599,44 zł brutto).

- w ramach zadania pn. „Przebudowa ulicy Jaworznińskiej w Jaworznie”. W zakresie robót budowlanych zostały wykonane: nawierzchnia asfaltowa AC11S – nakładka, nawierzchnia asfaltowa AC11S konstrukcja wzmocniona siatką stalową MT1, nawierzchnia asfaltowa chodnika AC8S, nawierzchnia z kostki kamiennej szaro-rudej 15/17 cm, nawierzchnia z kostki kamiennej szarej 9/11 cm, kostka brukowa betonowa kolor czerwony, prostokątna na skrzyżowaniach i wlotach, kostka brukowa betonowa kolor czerwony, prostokątna na zjazdach do posesji, przystankach i łuku przy ul. Górnośląskiej, podbudowa c90/3, podbudowa c50/30, przekładka nawierzchni, chodnik z kostki brukowej betonowej grafikowej (Nostalit), wjazdy z kostki brukowej betonowej czerwonej (Nostalit) o wartości zamówienia: 1.294.956,80 zł netto (1.592.796,86 zł brutto).

Z powyższego wykazu robót jak również z załączonych referencji potwierdzających prawidłowe wykonanie zamówień nie wynikało jednak jaka była wartość wykonania dokumentacji projektowej a jaka była wartość robót budowlanych. Zamówienie w systemie „zaprojektuj i wybuduj” obejmuje fazę projektową, tj. opracowanie projektu obiektu budowlanego na podstawie posiadanej przez zamawiającego koncepcji funkcjonalno-przestrzennej i dokumentacji geotechnicznej oraz fazę wykonawczą, tj. wykonanie robót budowlanych.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, koszt wykonania prac projektowych w wykazanej formule szacuje się w zależności od skomplikowania dokumentacji projektowej procentowo od 1 do kilkunastu procent przy bardzo skomplikowanych pod względem technologicznym robotach budowlanych. Członkowie Komisji przetargowej realizujący

rzeczowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego stwierdzili, iż Wykonawca, tj. Przedsiębiorstwo Budowy Dróg „DROGOPOL-ZW” Sp. z o.o., spełnił warunek postawiony przez Zamawiającego i nie było konieczności w stanie faktycznym do wykonania w ocenie Komisji zbędnych czynności administracyjnych poprzez wzywanie do wyjaśnienia posiadanego doświadczenia przez Wykonawcę, gdyż wynikało to ze złożonych już dokumentów i z posiadanej wiedzy.

Zamawiający jednak w żaden sposób nie ustalił, czy wykonawca w ramach zadań wykazanych w „wykazie robót budowlanych” wykonał wymagane przez zamawiającego roboty, tj. roboty budowlane o zakresie porównywalnym do przedmiotu zamówienia (tzn. roboty budowlane polegające na budowie lub remoncie drogi, ścieżki rowerowej, parkingu, placu w zakresie podbudów, kostki brukowej lub betonowej, nawierzchni asfaltowej oraz odwodnienia o wartości łącznej 2.000.000,00 zł brutto w tym jednej o wartości co najmniej 1.500.000,00 zł brutto). Tylko bowiem faktyczne wykonanie ww. robót, o wymaganej przez zamawiającego wartości, pozwoliłoby na legitymowanie się odpowiednim doświadczeniem przez wykonawcę, którego oferta została wybrana w niniejszym postępowaniu.

- ✓ w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:
 - sekcji 2 „Przedmiot zamówienia publicznego” w pkt 5 „Wartość zamówienia została ustalona w dniu 17.06.2019 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego” – z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że wartość zamówienia została ustalona w dniu 28 czerwca 2019 r. przez Inspektora Referatu Gospodarki Komunalnej,
 - sekcji 26 „Udzielenie zamówienia” w pkt 1 wpisano, iż umowa z Przedsiębiorstwem Budowy Dróg „DROGOPOL-ZW” Sp. z o.o. została zawarta w dniu 30 kwietnia 2019 r., jednakże z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, iż została zawarta w dniu 8 sierpnia 2019 r.

Było to niezgodne z art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) i wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Ocena spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu należała do Doraźnej Komisji Przetargowej powołanej zarządzeniem Nr 271.1.009.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 lipca 2019 r. Przygotowanie protokołu postępowania należało do Inspektora w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Imielin. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Krzysztof Szluzu – Zastępca Burmistrza Miasta Imielin.

- W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2017 r. przetargu nieograniczonego o zamówienie publiczne pn.: „Świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta Imielin w okresie od 1.07.2017 r. do 31.12.2019 r.” o wartości zamówienia wynoszącej 5.425.527,85 zł netto, co stanowiło równowartość 1.299.558,76 euro, tj. przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.) stwierdzono, że:

✓ w specyfikacji istotnych warunków zamówienia:

- w dziale II. „Warunki u działu w postępowaniu oraz sposób dokonywania oceny spełnienia tych warunków”, w pkt 8 oraz w dziale IX. „Oświadczenia i dokumenty wymagane od wykonawców”, w pkt 4 wpisano, iż Zamawiający przed udzieleniem zamówienia wzywa wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 5 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy PZP.

- w dziale XI. „Wykaz osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami”, w pkt 2 wpisano, iż Wykonawca może zwrócić się do Zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 2 dni przed upływem terminu składania ofert pod warunkiem, że wniosek o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia wpłynął do Zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert. (...)”

- w załączniku nr 1 do SIWZ „Formularz ofertowy”, w pkt III „Oświadczamy, że:”, ppkt d) widnieją zapis, iż „Uważamy się związani niniejszą ofertą na czas 30 dni”.

Ponadto, w dziale XV. „Miejsce oraz termin składania i otwarcia ofert”, w pkt 6 widnieją zapis, iż publiczne otwarcie ofert odbędzie się w dniu 26.04.2016 r. o godz. 13:00 w siedzibie Zamawiającego, tj. w Urzędzie Miasta Imielin, ul. Imielińska 81, 41-407 Imielin, w pokoju nr 21.

Powyższe było niezgodne z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 z późn. zm.), zgodnie z którym zamawiający przed udzieleniem zamówienia, którego wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ww. ustawy wzywa wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 10 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy, Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 6 dni przed upływem terminu składania ofert - pod warunkiem, że wniosek o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia wpłynął do zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert. Natomiast, zgodnie z art. 85 ust. 1 ww. ustawy, Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie dłużej niż:

1) 30 dni - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;

2) 90 dni - jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20.000.000 euro, a dla dostaw lub usług – 10.000.000 euro;

3) 60 dni - jeżeli wartość zamówienia jest inna niż określona w pkt 1 i 2.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu, w treści SIWZ przywołano błędnie terminy, które należy traktować jako omyłki pisarskie, które nie zostały ujawnione w czasie procedury o udzielenie zamówienia przez żadną ze stron zainteresowaną zamówieniem oraz nie miały większego znaczenia dla przebiegu i wyniku postępowania. Wyjaśniono również, iż nie nastąpiło

rażące naruszenie przepisów prawa, gdyż zastosowane zostałyby terminy odnoszące się wprost do przepisów ustawy jako nadrzędnych wskaźników przebiegu procedury o udzielenie zamówienia publicznego dla zamówienia, którego wartość przekracza kwoty określone na podstawie art.11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

- ✓ w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:
 - sekcji 2 „Przedmiot zamówienia publicznego” w pkt 4 „Wartość”:
 - tiret pierwsze – podano kwotę 4.173.482,96 zł netto, co stanowi równowartość 999.660,58 euro, tj. kwotę szacunkową wartości przedmiotu zamówienia na usługę podstawową, natomiast zgodnie z kalkulacją kosztów szacunkowa kwota zamówienia wraz z zamówieniami, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6, wynosiła 5.425.527,85 zł netto, co stanowiło równowartość 1.299.558,76 euro.
 - tiret czwarte – nie wskazano wartości przewidzianych zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6, których wartość zgodnie z kalkulacją kosztów wynosiła 1.252.044,89 zł netto, co stanowiło równowartość 299.898,17 euro.
 - sekcji 4 „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia” w pkt A. „Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia”, w ppkt. 3 „Zespół, o którym mowa w art. 20a ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. – Prawo zamówień publicznych” – nie zaznaczono odpowiedzi. Było to niezgodne z art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) i wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia i protokołu postępowania należało do Inspektora w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Imielin.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził p. Krzysztof Szluz – Zastępca Burmistrza Miasta Imielin, któremu kierownik zamawiającego powierzył wykonywanie czynności w tym postępowaniu.

- ✓ W 2019 r. w zamówieniu z wolnej ręki udzielonym na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) na „Świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Miasta Imielin (...)” stwierdzono, że w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:
 - sekcji 2 „Przedmiot zamówienia” w pkt 2 „Wartość zamówienia została ustalona w dniu 6 lutego 2017 r. na podstawie danych rynkowych uzyskanych w trakcie szacowania wartości zamówienia podstawowego. Do wyliczenia wartości szacunkowej przedmiotu zamówienia obejmującego usługi w okresie od 1 lipca 2017 roku do 31 grudnia 2019 r. przyjęto iloczyn krotność (2,5) ilości odpadów zebranych w roku 2016 oraz stawki za wywóz odpadów uzyskane w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na identyczne usługi przez gminy z powiatu bieruńsko-lędzińskiego”, natomiast z wniosku o wszczęcie postępowania o zamówienie publiczne (druk WDK-1) wynikało, iż w dniu 17 czerwca 2019 r. dokonano ustalenia szacunkowej wartości zamówienia na podstawie ilości odpadów

komunalnych odebranych z terenu posesji zamieszkałych i niezamieszkałych w okresie trwania zamówienia pierwotnego, tj. od 1 lipca 2017 r. do 31 maja 2019 r.

- sekcji 8 „Negocjacje i inne warunki realizacji zamówienia będące przedmiotem negocjacji”, gdzie wpisano, iż negocjacje z zaproszonym wykonawcą przeprowadzono w dniu 26 czerwca 2019 r., natomiast z protokołu z negocjacji wynikało, iż negocjacje odbyły się w siedzibie Zamawiającego, tj. w budynku Urzędu Miasta Imielin przy ul. Imielińskiej 87 w Imielinie w dniu 27 czerwca 2019 r. w sali nr 21 (początek godz. 10.00, zakończenie godz. 10.30).

Było to niezgodne z art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) i wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Przygotowanie protokołu postępowania należało do Inspektora w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Imielin. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Krzysztof Szluz – Zastępca Burmistrza Miasta Imielin.

– W zakresie przygotowania i przeprowadzenia w 2019 r. przetargu nieograniczonego o zamówienie publiczne pn.: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Miasta Imielin w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.” o wartości zamówienia wynoszącej 4.630.706,00 zł netto, co stanowiło równowartość 1.073.986,13 euro, tj. przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) stwierdzono, że:

✓ w specyfikacji istotnych warunków zamówienia:

- w dziale II. „Warunki udziału w postępowaniu oraz sposób dokonywania oceny spełnienia tych warunków”, w pkt 8 oraz w dziale III. „Oświadczenia i dokumenty wymagane od wykonawców”, w pkt 4 wpisano, iż Zamawiający przed udzieleniem zamówienia, wzywa wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 5 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy PZP.

- w dziale VII. „Porozumienie się z wykonawcami” w pkt 1 wpisano, iż Wykonawca może zwrócić się do Zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 2 dni przed upływem terminu składania ofert pod warunkiem, że wniosek o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia wpłynął do Zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert.

- w załączniku nr 1 do SIWZ „Formularz ofertowy”, w pkt III „Oświadczamy, że:”, ppkt 4 widnieją zapis, iż „Uważamy się związani niniejszą ofertą na czas 30 dni”.

Było to niezgodne z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), zgodnie z którym zamawiający przed udzieleniem zamówienia, którego wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 wzywa wykonawcę, którego oferta została najwyżej

oceniona, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 10 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy, Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany udzielić wyjaśnień niezwłocznie, jednak nie później niż na 6 dni przed upływem terminu składania ofert - pod warunkiem że wnioski o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia wpłynął do zamawiającego nie później niż do końca dnia, w którym upływa połowa wyznaczonego terminu składania ofert. Natomiast, zgodnie z art. 85 ust. 1 ww. ustawy Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie dłużej niż:

- 1) 30 dni - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
- 2) 90 dni - jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20.000.000 euro, a dla dostaw lub usług – 10.000.000 euro;
- 3) 60 dni - jeżeli wartość zamówienia jest inna niż określona w pkt 1 i 2.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu, w treści SIWZ przywołano błędnie terminy, które należy traktować jako omyłki pisarskie, które nie zostały ujawnione w czasie procedury o udzielenie zamówienia przez żadną ze stron zainteresowaną zamówieniem oraz nie miały większego znaczenia dla przebiegu i wyniku postępowania. Wyjaśniono również, iż nie nastąpiło rażące naruszenie przepisów prawa, gdyż zastosowane zostałyby terminy odnoszące się wprost do przepisów ustawy jako nadrzędnych wskaźników przebiegu procedury o udzielenie zamówienia publicznego dla zamówienia, którego wartość przekracza kwoty określone na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

✓ błędnie wyliczono liczbę punktów w kryterium „Edukacja ekologiczna – ilość szkoleń (S)” przyznanej wyłonionemu w przetargu wykonawcy, a tym samym nieprawidłowo ustalono łączną punktację dla tego wykonawcy, niezgodnie z postanowieniami działu XII „Kryteria, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, znaczenie tych kryteriów oraz sposób oceny ofert” pkt 1, tiret czwarty specyfikacji istotnych warunków zamówienia z dnia 23 sierpnia 2019 r. Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.), zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Liczba punktów w kryterium „Edukacja ekologiczna – ilość szkoleń (S)” przyznana wyłonionemu w przetargu wykonawcy wyniosła 7,50, a łączna ilość punktów 92,50, podczas gdy liczba punktów w ww. kryterium (wyliczona według wzoru matematycznego zawartego w dziale XII, pkt 1, tiret czwarty specyfikacji istotnych warunków zamówienia) jaką należało przyznać temu wykonawcy wynosiła 6,00, a łączna ilość punktów 91,00.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu, różnica polegała na błędnym podaniu w SIWZ punktacji jednostkowej dla jednego szkolenia, zamiast 10 pkt powinno być 12,5 pkt, co zostało ujawnione przez Komisję przetargową przy ocenie złożonej oferty i zaznaczone w SIWZ. Jednak w stanie faktycznym, tj. złożonej jednej ważnej oferty do rzeczowego postępowania, nie miało to znaczenia przyczynowo-skutkowego. Wobec czego uznano, iż formalna korekta błędnego zapisu jest zbędna i pozostawiono ją bez podejmowania dodatkowych czynności.

Zamawiający nie może po otwarciu ofert odstępować od swoich wymagań, gdyż powinien ich bezwzględnie przestrzegać. Zmiana punktacji jednostkowej w postępowaniu na etapie badania i oceny ofert jest niedopuszczalna, ponieważ prowadziłaby wprost do naruszenia zasady uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, przejrzystości.

W następstwie popełnionego błędu podano nieprawidłową liczbę punktów przyznaną wyłonionemu w przetargu wykonawcy w przekazanym mu zawiadomieniu o wyborze najkorzystniejszej oferty oraz w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty opublikowanej na stronie internetowej zamawiającego. Zgodnie z art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty, podając m.in. punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację oraz udostępnia te informacje na stronie internetowej. Informację o nieprawidłowej ilości punktów przyznanej ww. wykonawcy podano również w sekcji 18 „Najkorzystniejsza oferta” pkt 2 protokołu postępowania – „Suma punktów ze wszystkich kryteriów – 92,50” dla MASTER – ODPADY I ENERGIA Sp. z o.o., ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy.

- ✓ w protokole postępowania nieprawidłowo wskazano w:
 - sekcji 2 „Przedmiot zamówienia publicznego” w pkt 4 „Wartość”, w tirecie czwarty – nie wskazano wartości przewidzianych zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 ww. Prawo zamówień publicznych. Zgodnie natomiast z zapisami SIWZ w dziale I „Informacje ogólne”, w pkt 5 zamawiający przewidział możliwość udzielenia zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 PZP do 30% wartości zamówienia podstawowego.
 - sekcji 4 „Osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia”, w pkt A. „Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia” w ppkt 3 „Zespół, o którym mowa w art. 20a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych” – nie zaznaczono odpowiedzi.
 - sekcji 5 „Ogłoszenia informacyjne o planowanych zamówieniach, zamówieniach sektorowych” w pkt 2. – nie zaznaczono odpowiedzi.
 - sekcji 6 „Ogłoszenie o zamówieniu/zmiana treści ogłoszenia” w:
 - pkt 1 „Ogłoszenie o zamówieniu”, w tirecie drugi – nie wpisano numeru oraz daty opublikowania ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
 - pkt 3 „Ogłoszenie o zamówieniu zostało umieszczone na stronie internetowej” – nie wpisano w jakim dniu ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone na stronie internetowej <http://bip.imielin.pl/pl/57224/1/Przegargi.html>.
 - pkt 7 „Zmiana/sprostowanie treści ogłoszenia”, w tirecie drugi – nie wpisano daty sprostowania ogłoszenia przekazanego Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej oraz daty jego opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
 - sekcji 10 „Miejsce i termin składania ofert”, w pkt 2 „Miejsce składania ofert” – nie wskazano miejsca składania ofert.
 - sekcji 20 „Zatwierdzenie wyniku postępowania” w pkt 2 wpisano, że prace komisji przetargowej wykonującej czynności w postępowaniu oraz wynik postępowania w dniu 8 listopada 2019 r. zatwierdził kierownik zamawiającego, jednakże z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, że ww. prace zostały zatwierdzone przez p. Krzysztofa Szluzę – Zastępcę Burmistrza Miasta Imielin.

- sekcji 26 „*Udzielenie zamówienia*” w pkt 1 wpisano, iż umowa w firmę MASTER Odpady i Energia Sp. o.o., ul. Lokalna 11, 43-100 Tychy, została zawarta w dniu 21 listopada 2017 r., jednakże z przedłożonych do kontroli dokumentów wynikało, iż została zawarta w dniu 21 listopada 2019 r.

Było to niezgodne z art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128) i wzorem protokołu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego stanowiącym załącznik nr 1 do tego rozporządzenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Urzędu, wykazane rozbieżności w ww. protokołach mają w większości charakter omyłek pisarskich związanych z błędnym przeniesieniem danych lub zaniechaniem ich przeniesienia z bliżej nieokreślonych powodów do protokołu z dokumentów źródłowych.

Ustalenie liczby punktów w danym kryterium w postępowaniu należało do Doraźnej Komisji Przetargowej powołanej zarządzeniem Nr 271.1.009.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 lipca 2019 r. Przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia i protokołu postępowania należało do Inspektora w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Imielin. Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził p. Krzysztof Szluzu – Zastępca Burmistrza Miasta Imielin, któremu kierownik zamawiającego powierzył wykonywanie czynności w tym postępowaniu.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin w zakresie:

- wzywania wykonawców do uzupełnienia lub poprawienia oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania bądź do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów, w przypadku gdy oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wątpliwości stosownie do art. 26 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.);
- przygotowania informacji zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczących terminów składania aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, wyjaśnienia treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz związania ofertą, zgodnie z terminami wymaganymi dla zamówień o wartości zamówienia przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do art. 26 ust. 1, art. 38 ust. 1 pkt 1 oraz z art. 85 ust. 1, art. 7 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.);
- wyliczania i przyznawania ofertom punktów w danym kryterium oceny ofert, zgodnie ze wzorem określonym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w celu podawania w zawiadomieniu o wyborze najkorzystniejszej oferty prawidłowych danych dotyczących przyznanej punktacji ofertom, stosownie do art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 z późn. zm.),

- sporządzania protokołów postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1128);
mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W 2019 r. w Urzędzie Miasta Imielin dokonywano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie wydatków poniesionych w dziale 710 „Działalność usługowa”, rozdziale 71004 „Plany zagospodarowania przestrzennego”, § 4300 „Zakup usług pozostałych”. W dniu 23 grudnia 2019 r. w powyższej klasyfikacji dokonano wydatków na łączną kwotę 54.113,50 zł wynikających z dziewięciu faktur VAT z tytułu wykonania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Imielin.

W dniu dokonania wydatku, wysokość planu finansowego w tej podziałce klasyfikacji budżetowej wynosiła 129.400,00 zł, natomiast wartość wykonanych wydatków wynosiła 94.431,50 zł. Po dokonaniu zapłaty ww. faktur wydatki wykonane w tym paragrafie wynosiły 148.545,00 zł. Wobec tego przekroczono plan finansowy o 19.145,00 zł.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu Miasta Imielin wynikało, że dnia 23 grudnia 2019 r. dokonano omyłkowo dyspozycji zapłaty ww. faktur w dziale 710, rozdziale 71004, § 4300. W dniu 24 grudnia 2019 r. zarządzeniem Nr BM.3026.33.1.2019 Burmistrza Miasta Imielin dokonano zmiany w planie finansowym wydatków.

Zgodnie z zapisami pkt 1.11. „Deklaracje, decyzje i dokumenty o podobnym charakterze” załącznika Nr 4 „Dowody księgowe i organizacja ewidencji księgowej” do zarządzenia Nr BM.3200.1.2018 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, opisane dowody księgowe podlegają sprawdzeniu pod względem merytorycznym. Gdzie kontrola merytoryczna polega na zbadaniu czy dane zawarte w dokumencie odpowiadają rzeczywistości, czy wyrażona w dowodzie operacja gospodarcza była celowa z punktu widzenia gospodarczego, czy jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Kontrola merytoryczna dowodów księgowych polega m.in. na sprawdzeniu czy planowana operacja gospodarcza znajduje potwierdzenie w budżecie gminy. Ponadto, dowodem dokonania przez głównego księgowego, skarbnika bądź innej osoby upoważnionej do wstępnej kontroli jest podpis złożony na dokumentach dotyczących danej

operacji, złożenie podpisu na dokumencie przez ww. osoby, obok podpisu osoby właściwej rzeczowo oznacza, że:

- nie zgłasza zastrzeżeń do przedstawionej przez właściwych rzeczowo pracowników oceny prawidłowości merytorycznej tej operacji i jej zgodności z prawem,
- nie zgłasza zastrzeżeń do kompletności oraz formalno-rachunkowej rzetelności prawidłowości dokumentów dotyczących tej operacji, zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym.

Kontroli merytorycznej faktur dokonał ówczesny Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej i Geodezji. Wstępnej kontroli zgodności ww. operacji, pomimo braku zabezpieczenia środków finansowych w planie finansowym Urzędu, dokonała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin, zatwierdzenia do wypłaty dokonał p. Krzysztof Szluzy – Zastępca Burmistrza Miasta Imielin.

Wniosek nr 2

Zapewnić dokonywanie wydatków w granicach obowiązującego planu finansowego Urzędu Miasta Imielin, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *Od 2016 r. do dnia zakończenia kontroli zaniechano przeprowadzenia czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazanych przez podatnika danych o posiadanych nieruchomościach celem prawidłowego opodatkowania podatkiem od nieruchomości i podatkiem rolnym. Było to niezgodne z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.).*

Stosownie do ww. przepisu, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Ponadto, zgodnie z art. 274a § 2 ww. ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Organ podatkowy nie podjął również działań celem przeprowadzenia u podatnika kontroli podatkowej, do czego był uprawniony na mocy art. 281 § 1 ww. ustawy, celem sprawdzenia, czy podatnik wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o numerze karty kontowej 1/65 – osoba prawna prowadząca działalność gospodarczą, który w złożonych do Urzędu Miasta Imielin deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2016 - 2020 nie wykazał do opodatkowania budowli.*

Na podstawie danych/zdjęć dostępnych na ogólnodostępnych stronach serwisów informacji przestrzennych oraz na stronie internetowej podatnika (zdjęcia) stwierdzono, że na gruntach będących w posiadaniu podatnika występują powierzchnie pokryte kostką brukową, parking oraz ogrodzenie.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 19 sierpnia 2020 r., organ podatkowy zwrócił się do podatnika o złożenie wyjaśnień w sprawie parkingu oraz ogrodzenia terenu związanego z działalnością gospodarczą. Zgodnie z wyjaśnieniami podatnika, parking (wykonany z kostki brukowej) oraz ogrodzenie nadal są w trakcie budowy. Przewidywany termin ukończenia inwestycji to I kwartał 2021 r.

W wyniku przeprowadzonej w dniu 28 sierpnia 2020 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w obecności pracowników Urzędu Miasta Imielin, wizji w terenie, stwierdzono na nieruchomości podatnika występowanie trzech budynków, gruntu częściowo utwardzonego kostką brukową oraz parking. Teren był ogrodzony. Podatnik ten posiadający nieruchomości gruntowe zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, na których znajdują się budowle, miał obowiązek wykazania ich wartości jako podstawy opodatkowania.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają m.in. budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Natomiast zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, użyte w ustawie określenie „grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” oznacza grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Stosownie do art. 6 ust. 2 ww. ustawy, jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli albo budynku lub ich części, obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli albo budynku lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem.

- *podatnika o numerze karty kontowej 1/813 - osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Organ podatkowy w latach 2016 - 2020 wydawał decyzje w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości, w których do opodatkowania wskazał: m.in. grunty związane z działalnością gospodarczą – 832 m², budynki związane z działalnością gospodarczą – 831 m², tereny przemysłowe – 8.347 m². Dla terenów przemysłowych organ podatkowy przyjął stawkę jak dla gruntów pozostałych. Z informacji z ewidencji gruntów i budynków wynikało że, grunt o powierzchni 0,9276 ha będący we własności podatnika oznaczony został jako Ba – „Tereny przemysłowe”. Na gruncie tym znajdowało się 12 budynków niemieszkalnych.*

W wydanych decyzjach wymiarowych powierzchnia gruntu stanowiąca podstawę opodatkowania wynosiła 0,9803 ha, natomiast z rejestru gruntów i budynków wynikało, że podatnik był właścicielem gruntów o powierzchni 0,9900 ha.

Na podstawie danych/zdjęć dostępnych na ogólnodostępnych stronach serwisów informacji przestrzennych, a na stronie internetowej podatnika (zdjęcia) stwierdzono, że nieruchomość podatnika była ogrodzona, utwardzona płytami betonowymi, działka o numerze geodezyjnym 608/198 o pow. 0,9900 ha w znacznej części została wykorzystana na prowadzenie przez podatnika działalności gospodarczej. Na stronie internetowej podatnika zawarto informację, że „Dzięki ciągłym inwestycjom firma (...) jest dziś zakładem produkcyjno-usługowym o powierzchni 4600 m² z nowoczesnym sprzętem i maszynami”.

Podatnik w trakcie kontroli, tj. w dniu 16 września 2020 r., złożył do Urzędu Miasta Imielin informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych na 2020 r., w której wykazał m.in.: grunty związane z działalnością gospodarczą – 3.202 m², grunty pozostałe – 6.698 m², budynki związane z działalnością gospodarczą – 831,40 zł, budowle – 10.000,00 zł.

Organ podatkowy do dnia zakończenia kontroli, nie przeprowadził kontroli podatkowej u podatnika. Nie wszczął również postępowania wyjaśniającego prawidłowość wykazania danych w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych.

Organ podatkowy powinien wezwać ww. podatnika do złożenia korekty informacji, stosownie do wymogów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, a w razie niewywiązania się z tego obowiązku wszcząć postępowanie z urzędu na podstawie art. 165 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z art. 272 pkt 1 lit. a, pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości: składania deklaracji, stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów.

W myśl art. 1a ust. 2a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, do gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się: 1) budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami; 2) gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i d ww. ustawy; 3) budynków, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: grunty; budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ww. ustawy.

Ustawodawca uzależnił wysokość stawek podatku od nieruchomości od sposobu wykorzystywania przedmiotu opodatkowania oraz źródła podatkowego. Najwyższą stawką objęto nieruchomości związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wybór właściwej stawki podatku od nieruchomości, przyjętej dla nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bądź dla nieruchomości o innych funkcjach, powinien zostać poprzedzony ustaleniem, jakie nieruchomości związane są z aktywnością podatnika - przedsiębiorcy, a jakie należą do jego majątku osobistego, w założeniu niezwiązanego z działalnością gospodarczą. W każdym postępowaniu podatkowym podstawowe znaczenie ma dokładne ustalenie stanu faktycznego sprawy, bowiem tylko w takim przypadku możliwe jest ustalenie praw i obowiązków o charakterze materialnoprawnym. Jedynie tylko w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym sprawy można zastosować przepisy prawa materialnego skutkujące powstaniem praw i obowiązków podmiotów stron prawnopodatkowego postępowania.

- podatnika o numerze karty kontowej 1/49 – osoba prawna, oraz podatnika o numerze 2/373 – osoba fizyczna. Osoba prawna w deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2016 - 2020 wykazywała budynki o powierzchni 2.234,82 m² położone na działkach: 540/461, 2108/461, 2109/461 oraz budowle, tj. parking, ogród wystawowy, plac składowy, baner reklamowy, wiata magazynowa, wiata na sprzęt roboczy, wiata do paczkowania węgla oraz hangar I i II położone na działkach o numerach: 1548/462, 1550/462, 731/266, 1740/462, 2364/463, 2208/462, 1740/462, 2109/461. Podatnik ten nie deklarował do opodatkowania gruntów. Grunt pod ww. budynkami i budowlami były w posiadaniu podatnika o numerze 2/373 będącego osobą fizyczną.

Wobec podatnika o numerze karty kontowej 2/373, Organ podatkowy na lata 2019 - 2020 wydał decyzje w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego, w których wykazał do opodatkowania:

a) podatek od nieruchomości: nieużytki – 1.154,00 m², budynek mieszkalny – 220,47 m², części budynku o przeznaczeniu mieszkalnym – 238,20 m², grunty zabudowane i zurbanizowane – 20.329,00 m², grunty związane z działalnością gospodarczą – 6.534,00 m², pozostałe budynki związane z działalnością – 434,00 m², pozostałe budynki i garaże wolnostojące 107,72 m².

b) podatek rolny – łączna powierzchnia 1,1500 ha przeliczeniowe,

c) podatek leśny – łączna powierzchnia 0,0240 ha.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 7 września 2020 r., podatnik o numerze 2/373 złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, informację o gruntach oraz informację o lasach.

W informacji o nieruchomościach wykazał: grunty związane z działalnością gospodarczą – 22.026 m², grunty pozostałe – 8.337 m², budynki mieszkalne – 458,64 m², budynki związane z działalnością gospodarczą – 434,00 m², budynki pozostałe – 107,72 m².

W informacji o gruntach wykazano powierzchnię gruntów rolnych o powierzchni 0,1995 ha, łąk i pastwisk o powierzchni 0,7036 ha. W załączniku nr ZIR-2 dane o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania wykazał m.in. działki o numerach: 2634/461 958/443, 2397/462, 582/262, 731/266, jako podstawę zwolnienia wskazując art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 333). Zgodnie z tym przepisem, zwalnia się od podatku rolne użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych.

Na podstawie danych/zdjęć dostępnych na stronach serwisów informacji przestrzennych oraz z przeprowadzonej w dniu 28 sierpnia 2020 r. przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w obecności pracowników Urzędu Miasta Imielin wizji w terenie oraz mając na uwadze złożone przez ww. podatników deklaracje oraz informacje o nieruchomościach, gruntach i lasach, stwierdzono, że:

- podatnik o numerze karty kontowej 2/373 jako zwolnione z podatku rolnego wykazał działki o numerach: 2634/461, 958/443, 2397/462, 582/262, 731/266, 2395/462, część działki 580/262 o łącznej powierzchni 1,0715 ha pomimo tego, iż nieruchomości te były wykorzystywane na prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż podatkiem od nieruchomości objęte były budowle znajdujące się na ww. działkach tj.: składowiska materiałów budowlanych, hangar i kontener,

- podatnik o numerze karty kontowej 2/373, nie wykazał do opodatkowania podatkiem od nieruchomości jako związane z działalnością gospodarczą działek o numerach: 2481/646, 2349/442, 2261/462, 2261/462, 731/266, 580/262 o łącznej powierzchni 0,8528 ha pomimo tego, iż nieruchomości te były wykorzystywane na prowadzenie działalności gospodarczej - składowiska materiałów budowlanych, barak. Działki te zostały opodatkowane według stawki ustalonej dla gruntów pozostałych.

- na działce nr 1411/184 znajdował się paczkomat, jednakże żaden z ww. podatników nie zadeklarował do opodatkowania tej budowli.

Organ podatkowy nie ustalił sposobu faktycznego wykorzystywania tych gruntów przez podatnika oraz nie zweryfikował czy istnieją przesłanki do zwolnienia z podatku rolnego.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

W myśl natomiast art. 1, art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 617 z późn. zm.), opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty

sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza. Jeżeli w ciągu roku podatkowego grunty gospodarstwa rolnego zostały zajęte na prowadzenie innej działalności gospodarczej niż działalność rolnicza lub po zaprzestaniu prowadzenia tej działalności przywrócono na tych gruntach działalność rolniczą albo z innych powodów ich powierzchnia uległa zmniejszeniu lub zwiększeniu, kwota należnego podatku rolnego ulega obniżeniu lub podwyższeniu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ta zmiana.

Ponadto, zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 i § 5 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. Jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, wysokość zobowiązania podatkowego, o którym mowa powyżej, ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji, chyba że przepisy szczególne przewidują inny sposób ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego albo w toku postępowania podatkowego stwierdzono, że dane zawarte w deklaracji, mogące mieć wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego, są niezgodne ze stanem faktycznym.

Zadania w zakresie wykonywania wszelkich prac związanych z wymiarem podatku od nieruchomości i podatku rolnego oraz sprawdzeniem poprawności wykazywanych w deklaracjach danych do opodatkowania należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 3

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania za lata 2016 - 2020 nieruchomości podatników o numerach kart kontowych: 1/65, 1/813, 1/49, 2/373 podatkiem od nieruchomości i podatkiem rolnym, stosownie do art. 21 § 1 pkt 2, § 3 i § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), art. 1a ust. 1 pkt 2 i pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 3 i ust. 2, art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.) oraz art. 1 i art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 333), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć postępowania podatkowe wobec ww. podatników w trybie art. 165 ustawy Ordynacja podatkowa w celu określenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Budżetowego w Urzędzie Miasta Imielin w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe oraz informacje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a, pkt 2, pkt 3 i art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), art. 1a ust. 1 pkt 2 i pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3 i ust. 2, art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.) oraz art. 1 i art. 6a ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 333), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dochodów budżetowych:

- *W latach od 2017 r. do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo dokonywano potrąceń zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z wierzytelności tych podmiotów, w trybie art. 64 § 1 i § 2 w związku z art. 65 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.), z naruszeniem przesłanek do ich dokonania.*

Zgodnie z powyższymi przepisami, zobowiązania podatkowe oraz zaległości podatkowe wraz z odsetkami za zwłokę w podatkach stanowiących dochód budżetu j.s.t. z urzędu lub na wniosek podatnika, podlegają potrąceniu z wzajemnej, bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika wobec gminy z tytułu z tytułu zamówień wykonanych przez niego na podstawie umów zawartych w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, pod warunkiem że potrącenie jest dokonywane przez tego podatnika i z tej wierzytelności. W myśl art. 64 § 5 ww. ustawy, potrącenie następuje z dniem złożenia wniosku, który został uwzględniony lub wydania z urzędu postanowienia o potrąceniu.

W ww. okresie dokonywano potrąceń wierzytelności od podatników podatku od nieruchomości oraz podmiotów zobowiązanych do wniesienia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec Miasta Imielin z zobowiązaniami z tytułu dostaw, usług i remontów, które ma dzień ich potrącenia nie były wymagalne. Potrącenia dokonywane były z urzędu na podstawie postanowienia o potrąceniu. Dotyczyło to:

- *w 2017 r. dokonano 13 potrąceń wierzytelności na łączną kwotę 8.732,49 zł, przed upływem terminu płatności zobowiązań Miasta wynikających z faktur VAT wynoszącym od 1 do 12 dni.*
- *w 2018 r. dokonano 21 potrąceń wierzytelności podatników na łączną 29.533,45 zł, przed upływem terminu płatności zobowiązań Miasta wynikających z faktur VAT wynoszącym od 1 do 17 dni.*
- *w 2019 r. dokonano 37 potrąceń wierzytelności na łączną kwotę 52.612,22 zł, przed upływem terminu płatności zobowiązań Miasta wynikających z faktur VAT wynoszącym od 1 do 14 dni.*
- *w 2020 r. dokonano 11 potrąceń wierzytelności na łączną kwotę 23.046,03 zł, przed upływem terminu płatności zobowiązań Miasta wynikających z faktur VAT wynoszącym od 1 do 6 dni.*

Postanowienia o potrąceniu wierzytelności zostały podpisane przez p. Katarzynę Lamik – Skarbnika Miasta Imielin, działającej na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta Imielin.

Wniosek nr 5

Dokonywać potrąceń wierzytelności, które są wymagalne, bezsporne i wzajemne, stosownie do art. 64 § 1 i § 2 w związku z art. 65 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W okresie od 2017 r. do dnia zakończenia kontroli nieprawidłowo ewidencjonowano w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Imielin na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” operacje gospodarcze dotyczące potrącenia wierzytelności w trybie art. 64 § 1 i § 2 w związku z art. 65 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn.*

zm.), poprzez przekazywanie środków z rachunku bankowego wydatków na rachunek bankowy dochodów, czym zawyżono obroty tego konta.

Potrącenie wierzytelności nie prowadzi do realizacji świadczeń wzajemnych, a jedynie do zaliczenia jednej wierzytelności na poczet drugiej, przy czym wierzytelności umarzają się do wierzytelności niższej a wzajemne zobowiązania wygasają. Prawidłowa ewidencja księgową rozliczeń związanych z potrąceniem wierzytelności powinna przebiegać jedynie na kontach rozrachunkowych.

Samorządowa jednostka budżetowa zobowiązana jest do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.), z uwzględnieniem zasad szczególnych wynikających z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz. 1375).

Ewidencja należnych miastu dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług dokonywana jest z wykorzystaniem kont ujętych w załączniku nr 3 „Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych” do rozporządzenia z dnia 5 lipca 2010 r. a od stycznia 2018 r. do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Ponadto, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r., do udokumentowania przypisów lub odpisów służą m.in. postanowienia o dokonaniu potrącenia, o którym mowa w art. 65 Ordynacji podatkowej.

W myśl § 9 ust. 2 rozporządzenia, zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości.

Zgodnie zaś z § 11 ust. 3 pkt 3, § 17 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia, konta szczegółowe prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków z jednostkami budżetowymi - z tytułu potrącenia kwoty z wzajemnej, bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika wobec jednostki samorządu terytorialnego. Na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ewidencjonuje się rozrachunki z jednostkami budżetowymi z tytułu potrącenia.

Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ujmują się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

W latach objętych kontrolą obroty konta 130 zostały zawyżone o dokonane potrącenia z tytułu podatku od nieruchomości oraz z tytułu opłaty za odpady komunalne:

- w 2017 r. - 12.522,69 zł,
- w 2018 r. - 31.744,99 zł,
- w 2019 r. - 61.599,96 zł,
- w 2020 r. - 19.878,63 zł.

Ponadto stwierdzono, że w sprawozdaniach jednostkowych i zbiorczych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2017 r., 2018 r., 2019 r. oraz za okres od początku roku do 30 czerwca 2020 r. w kolumnie „Potrącenia” nie wykazano skutków wykorzystania szczególnych przypadków wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 65 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Skutki te nieprawidłowo wykazano w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109 z późn. zm.) oraz wcześniej obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.) w sprawozdaniu Rb-27S, w kolumnie „Potrącenia” ujmuje się skutki wykorzystania szczególnych przypadków wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 65 i art. 66 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa; skutków tych nie wykazuje się w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”.

Stosownie do § 4 ust.1 pkt 2 ww. Instrukcji, sprawozdania jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych, jednostki budżetowe, za marzec, czerwiec, wrzesień i za rok - wypełniają kolumny: „Plan (po zmianach)”, „Należności”, „Potrącenia”, „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”, „Dochody otrzymane”, „Saldo końcowe”.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w sprawozdaniach jednostkowych Rb-27S w kolumnie potrącenia nie wykazano skutków wykorzystania szczególnych przypadków wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, o których mowa w art. 65 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, ponieważ w tym okresie dokonywano księgowania potrąceń przez konto 130 po stronie dochodów i po stronie wydatków. Wyjaśniono również, że we wrześniu br. zostaną podjęte kroki w celu ewidencjonowania potrąceń przez konto 240 i wykazywaniu ich w kolumnie „potrącenia” w sprawozdaniu Rb-27S bez udziału konta 130. Ponadto zostaną wprowadzone zapisy do polityki rachunkowości w celu określenia procedur dokonywania ww. potrąceń.

Sprawozdania jednostkowe Rb-27S za ww. okres podpisali: p. Jan Chwiędacz – Burmistrz Miasta Imielin oraz p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Przygotowanie danych do sprawozdań należało do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego, nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 6

Ewidencjonować rozliczenia związane z potrąceniem wierzytelności za pośrednictwem kont rozrachunkowych, mając na uwadze zasady ich działania określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz postanowienia § 3 pkt 1, 4, 6, § 4 ust. 1 pkt 4, § 9 ust. 2, § 11 ust. 3 pkt 3, § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208,

poz. 1375), a także art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Zapewnić wykazywania danych dotyczących potrąceń wierzytelności w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 3, § 4 ust. 1 pkt 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1564), art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach 2019 - 2020 (do dnia kontroli) dokonywano lokat terminowych (overnight) środków pieniężnych znajdujących się na rachunku bankowym jednostki prowadzonym do dochodów Urzędu Miasta Imielin. Naruszono tym art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu, jednostki samorządu terytorialnego mogą dokonywać lokat wolnych środków z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu.*

Powyższy przepis nie upoważnia do dokonywania lokat wolnych środków przez jednostki budżetowe.

W dniu 19 maja 2017 r. pomiędzy Miastem Imielin a Bankiem zostało zawarte porozumienie w sprawie automatycznego inwestowania środków. Zgodnie z tym porozumieniem, automatycznemu inwestowaniu podlegają środki zgromadzone na rachunku o numerze 58 124 (...) 9484. Na dzień zawarcia ww. porozumienia, konto to było wspólnym kontem dla budżetu Miasta Imielin i Urzędu Miasta Imielin.

W dniu 17 grudnia 2018 r. zostały wydzielone konta m.in. dla organu, dochodów Urzędu Miasta Imielin, wydatków Urzędu Miasta Imielin z tym, że do konta dochodów został przypisany rachunek, na którym to rachunku dokonywano automatycznego inwestowania – tworzono lokaty nocne (overnight). Wniosek w tej sprawie został zatwierdzony przez p. Jana Chwiędacza – Burmistrza Miasta Imielin.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 16 września 2020 r., na wniosek Miasta usługa automatycznego inwestowania została wyłączona.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi powierzono p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Zgodnie z art. 53 ustawy o finansach publicznych, kierownik jednostki sektora finansów publicznych, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin w zakresie lokowania wolnych środków, stosowanie do art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

– W latach 2016 - 2020 (do dnia zakończenia kontroli) nieprawidłowo prowadzono ewidencję do kont budżetu: 133 „Rachunek budżetu”, 140 „Środki pieniężne w drodze”, 224 „Rachunki budżetowe”, 901 „Dochody budżetowe” poprzez ujmowanie:

- zapisem ujemnym na koncie 133 w korespondencji z kontem 140, zwroty dotacji celowej z budżetu Miasta Imielin,
- zapisem ujemnym na koncie 140 korespondencji z kontem 901, naliczoną do zwrotu kwotę dotacji celowej,
- na koncie 140 w korespondencji z kontem 224, operacji gospodarczych związanych z przypisaniem należnych udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych powodując, iż z powyższego tytułu powstało zobowiązanie na koncie 224 (pod datą 31.12. dokonano przeksięgowania salda konta 224 na konto 961 „Wynik wykonania budżetu”),
- na stronie Ma konta 140 w korespondencji z kontem 133, wpłatę środków z tytułu udziału z podatku od osób fizycznych i prawnych,
- brak ujmowania na koncie 901 operacji księgowych dotyczących wpłaty środków z tytułu udziału podatku dochodowego od osób fizycznych.

Powyższym naruszono art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania ww. kont budżetu opisane w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.), wcześniej w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami ww. ustawy, zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

W myśl ww. rozporządzeń:

- konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na tym koncie są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu, na stronie Ma konta 133 ujmuje się wypłaty z rachunku budżetu;

- konto 140 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze m.in. środków otrzymanych z innych budżetów w przypadku, gdy środki te zostały przekazane w poprzednim okresie sprawozdawczym i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego okresu sprawozdawczego. Na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze; konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze;

- konto 224 służy do ewidencji rozrachunków z innymi budżetami, a w szczególności: rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych przez organy podatkowe na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego, rozrachunków z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów, rozrachunków z tytułu dotacji i subwencji, rozrachunków z tytułu dochodów pobranych na rzecz

budżetu państwa; saldo Wn konta 224 oznacza stan należności, a saldo Ma konta 224 - stan zobowiązań budżetu z tytułu pozostałych rozrachunków;

- konto 901 służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego; na stronie Ma konta 901 ujmuje się dochody budżetu m.in. z tytułu dotacji, w korespondencji z kontem 133, subwencje w korespondencji z kontem 133 oraz dochody budżetowe na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w korespondencji z kontem 224.

Tożsame zapisy dotyczące zasad klasyfikacji zdarzeń na ww. kontach opisano w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr BM.3200.1.2018 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

Skutkiem powyższych działań, w bilansie z wykonania budżetu Miasta Imielin za lata 2016 - 2019 nieprawidłowo wykazano w aktywach jako „Pozostałe środki pieniężne” należności w tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych, w wysokościach:

- w 2016 r. - 312.232,06 zł,*
- w 2017 r. - 256.621,98 zł,*
- w 2018 r. - 320.724,00 zł,*
- w 2019 r. - 303.314,29 zł.*

Wartości te winny być ujęte w bilansie z wykonania budżetu po stronie aktywów w pozycji „Należności od budżetów”.

Konto 224 po stronie Ma nie obrazowało zobowiązań z tytułu zwrotu dotacji, skutkiem czego zobowiązań tych nie ujęto w bilansie z wykonania budżetu Miasta Imielin za lata 2016 - 2019 po stronie Pasywów w pozycji „Zobowiązania wobec budżetów”, w wysokościach odpowiednio:

- w 2016 r. - 35.746,97 zł,*
- w 2017 r. - 85.337,31 zł,*
- w 2018 r. - 134.881,20 zł,*
- w 2019 r. - 100.063,85 zł.*

Bilanse z wykonania budżetu Miasta Imielin sporządzone wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., 2017 r., 2018 r., 2019 r. zostały podpisane przez p. Jana Chwiędacz – Burmistrza Miasta Imielin oraz p. Katarzynę Lamik – Skarbnika Miasta Imielin.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej budżetu należały do kwietnia 2020 r. do Inspektora w Referacie Finansowo-Budżetowym, od maja 2020 r. Podinspektora w Referacie Finansowo-Budżetowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 9

Zapewnić ujmowanie operacji gospodarczych w zakresie dochodów budżetu w księgach rachunkowych budżetu Miasta Imielin na kontach: 133, 140, 224, 901, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont budżetu opisanych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r.,

poz. 342), mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

- *Od 2017 r. do dnia zakończenia kontroli, zaniechano ujęcia na koncie 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, kosztów sporządzenia dokumentacji projektowej, czym zaniżono wartość początkową środków trwałych powstałych w wyniku inwestycji. Naruszono tym art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania kont: 080 i 011, określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.), a wcześniej rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).*

Zgodnie z przepisami ww. ustawy, cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do użytkowania. Natomiast zgodnie z zasadami określonymi przez ww. rozporządzenie, konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu na kontach 013, 014, 016 i 017. Na stronie Wn konta 011 ujmują się w szczególności przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych. Konto 080 służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz do rozliczenia kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty inwestycyjne. Na stronie Wn konta 080 ujmują się w szczególności:

- *poniesione koszty dotyczące środków trwałych w budowie w ramach prowadzonych inwestycji zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym imieniu;*
- *poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nieoddanych do używania maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów, zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej;*
- *poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego.*

Powyższe dotyczyło:

- *kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 14.268,00 zł dla zadania „Remont ul. Bartniczej i Piotra Skargi”, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 547.443,09 zł ujęto na koncie 011 w 2017 r.*
- *kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 27.724,20 zł dla zadania „Przebudowa ul. Sapety”, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 1.874.879,91 zł ujęto na koncie 011 w 2018 r.*

- kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 19.975,20 zł dla zadania „Modernizacja ul. Drzymały, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 543.964,14 zł ujęto na koncie 011 w 2018 r.
- kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 23.739,00 zł dla zadania „Budowa stref aktywnego wypoczynku”, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 895.008,27 zł ujęto na koncie 011 w 2018 r.
- kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 27.060,00 zł dla zadania „Rozbudowa budynku użyteczności publicznej” wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 450.000,00 zł ujęto na koncie 011 w 2019 r.
- kosztów dokumentacji projektowej w łącznej wysokości 20.860,80 zł dla zadania „Modernizacja ul. Drzymały”, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 1.503.439,43 zł ujęto na koncie 011 w 2019 r.
- kosztów dokumentacji projektowej w wysokości 43.440,00 zł dla zadania „Budowa ścieżki rowerowej wraz z elementami drogi ul. Kolejowej w Imielinie”, wartość powstałego w wyniku inwestycji środka trwałego w wysokości 379.273,83 zł ujęto na koncie 011 w 2019 r.
- kosztów dokumentacji projektowej w wysokości 18.573,00 zł dla zadania „Przebudowa ul. K. Miarki”. Do dnia zakończenia kontroli inwestycji nie została zakończona.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, wartość początkowa środków trwałych została ustalona zgodnie z fakturami, których dotyczyła i tego co zostało zaewidencjonowane na koncie 080 przypisanym do danej inwestycji. Ponadto w wyjaśnieniach wskazano, że Radni podejmując decyzję o zleceniu wykonania projektu wraz z kosztorysem inwestorskim remontu lub modernizacji drogi chcieli wiedzieć jaki będzie koszt tego przedsięwzięcia i zaplanować wykonania na kolejne lata, stąd dokumentacja projektowa była wydatkiem bieżącym.

Przyczyną ww. nieprawidłowości było zakwalifikowanie ww. wydatków jako wydatki bieżące w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych” zamiast jako wydatki majątkowe w paragrafie 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”.

W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.), ustala się klasyfikację wydatków publicznych, według paragrafów wydatków i środków, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia.

Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.), jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

Zadania w zakresie kontroli merytorycznej faktur należały do Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej. Dekretacji w zakresie klasyfikacji wydatku dokonywali pracownicy w Referacie Finansowo-Budżetowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 10

Dokonywać wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków oraz stosować prawidłową klasyfikację budżetową w zakresie wydatków bieżących i majątkowych, mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz

§ 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

- *W latach od 2016 do dnia zakończenia kontroli, zaniechano bieżącego ujęcia bądź nie ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Imielin zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty”. Naruszono tym art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.*

Naruszono tym również zasady funkcjonowania konta 011 określone w załączniku Nr 3 do: rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Było to również niezgodne z zasadami określonymi w planie kont wprowadzonym zarządzeniem Nr 0152/FB/5/2009 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie polityki rachunkowości oraz zarządzeniem Nr BM.3200.1.2018 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 stycznia 2018 roku w sprawie polityki rachunkowości (załącznik nr 3).

Powyższe dotyczyło:

- *dwudziestu dwóch nieruchomości gruntowych nabytych w latach 2016 – 2020 na podstawie umów sprzedaży sporządzonych w formie aktów notarialnych oraz z mocy prawa na podstawie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.) oraz art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133 poz. 872 z późn. zm.), które do dnia kontroli nie zostały ujęte w księgach rachunkowych urzędu na koncie 011 w łącznej kwocie: 135.458,49 zł,*
- *dziesięciu nieruchomości gruntowych nabytych w 2017 na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133 poz. 872 z późn. zm.) i jednej w 2018 r. na podstawie postanowienia z dnia 11 kwietnia 2017 r. (Sygn. Akt I Ns 870/16) Sąd Rejonowy w Mysłowicach Wydział I Cywilny, które zostały ujęte w księgach rachunkowych Urzędu odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. na łączną kwotę: 95.019,76 zł.*
- *jednej nieruchomości gruntowej sprzedanej w 2019 r. a wyksięgowanej w 2020 r. w kwocie 2.947,85 zł - działka nr 999/304 o pow. 2740 m², sprzedana w dniu 4 grudnia 2019 r., na podstawie aktu notarialnego rep. A nr 3122/2019.*

Przyczyną powyższego było niebieżące przekazywanie informacji o nabytych bądź sprzedanych nieruchomościach przez pracowników Referatu Gospodarki Przestrzennej i Geodezji.

Zgodnie z wyjaśnieniem udzielonymi przez Skarbnika Miasta Imielin, przyjęto ustne uzgodnienia pomiędzy pracownikami Referatu Gospodarki Przestrzennej i Geodezji oraz Referatu Finansowo-Budżetowego, że działki ujmowane są w ewidencji środków trwałych w momencie ujawnienia jej w księdze wieczystej i ewidencji gruntów.

Zgodnie z zarządzeniem Nr 0152/FB/5/2009 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie polityki rachunkowości w Urzędzie Miasta Imielin ze zmianami, pracownicy jednostki, którzy merytorycznie zajmują się realizacją zadań związanych ze zbywaniem i nabywaniem środków trwałych, gruntów i innych nieruchomości, są zobowiązani do końca miesiąca, ale nie później niż do 5 dnia następnego miesiąca, przekazać pisemną informację o wystąpieniu takiej okoliczności do referatu finansowo-budżetowego. Natomiast od 1 stycznia 2018 r. zgodnie z zarządzeniem Nr 3200.1.2018 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 stycznia 2018 r., dokumenty powinny być przekazywane systematycznie, w dniu ich sporządzenia lub otrzymania.

Zadania w zakresie przekazywania informacji o nabytych bądź sprzedanych nieruchomościach, należały do pracowników Referatu Gospodarki Przestrzennej i Geodezji, nad którymi nadzór sprawował Kierownik tego Referatu.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej w zakresie środków trwałych należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

W związku z niebieżącym ujmowaniem zmian w stanie środków trwałych w księgach rachunkowych Urzędu, zaniżono wartość środków trwałych w informacjach o stanie mienia, sporządzanych wg stanu na dzień 31 grudnia: 2016 r., 2017 r., 2018 r. i 2019 r. oraz w bilansach Urzędu Miasta Imielin.

Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), informacja o stanie mienia powinna zawierać m.in. dane o zmianach w stanie mienia komunalnego.

Ponadto, brak ujęcia w ewidencji księgowej nieruchomości nabytych w latach 2016 - 2019 świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji. W myśl art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, jednostki przeprowadzają inwentaryzację gruntów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Ostatnia pełna inwentaryzacja składników majątkowych została przeprowadzona w 2019 r. na podstawie zarządzenia Nr BM.2000.10.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 30 września 2019 r. Zgodnie z obowiązującą w 2019 r. instrukcją inwentaryzacyjną, ustaloną zarządzeniem Nr BM.2000.9.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 30 września 2019 r., grunty należało zinwentaryzować metodą weryfikacji, poprzez porównanie stanu wynikającego z zapisów w księgach z danymi w dokumentach źródłowych i weryfikacji wartości tych składników, w przypadku ustalenia różnic, urealnienie wielkości w księgach rachunkowych. Inwentaryzacja gruntów w drodze weryfikacji polegać powinna na ustaleniu ich realności przez porównanie z właściwymi dowodami.

Stosownie do ww. zarządzenia, powołano zespół II do przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji. Zgodnie z protokołem z inwentaryzacji sald na dzień 31 grudnia 2019 r. dokonano porównania stanów księgowych m.in. na koncie 011, z danymi w dokumentach źródłowych, stany uznano za zgodne. Protokół został podpisany przez członków zespołu spisowego nr II oraz Skarbnika.

W trakcie przeprowadzenia inwentaryzacji ujawniono różnicę w zakresie gruntów, poprzez porównanie danych wynikających z gminnego zasobu nieruchomości z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2019 r. W sporządzonym protokole z dnia 15 stycznia 2020 r. wykazano, że przekazano do księgowości informację o zbyciu nieruchomości i zdjęciu działki nr 999/304 z ewidencji księgowej. Inwentaryzacja nie została rozliczona w księgach 2019 roku, gdyż nie wyksięgowano sprzedanej nieruchomości z ksiąg rachunkowych urzędu. Sprzedana nieruchomość została wyksięgowana z konta 011 dniu 31 maja 2020 r na podstawie sporządzonego w tym dniu dokumentu LT – „Likwidacja środka trwałego” o nr LTS 0001.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.), przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przy inwentaryzacji ujawniono różnicę, która nie została rozliczona. Na dzień sporządzania inwentaryzacji działka nr 999/304 nie była ujawniona w księdze wieczystej ani ewidencji gruntów stąd też uznano, że działka ta nie zostanie wpisana do ewidencji środków trwałych przy inwentaryzacji.

Informacja o zbyciu ww. nieruchomości i zdjęciu jej ze stanu została przekazana do księgowości 5 grudnia 2019 r. Pracownik księgowości odłożył dokument i miał go wprowadzić do ewidencji po wpisaniu do księgi i ewidencji gruntów, lecz ze względu na dużą ilość obowiązków nie dokonał tego.

Dokument LT – „Likwidacja środka trwałego” z dnia 31 maja 2020 r. sporządziła p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji gruntów drogą porównania sald odpowiadał zespół spisowy nr II wyznaczony zarządzeniem Nr BM.2000.10.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 30 września 2019 r.

Rozliczenie inwentaryzacji należało do obowiązków p. Katarzyny Lamik – Skarbnika Miasta Imielin.

Wniosek nr 11

Ująć w księgach rachunkowych Urzędu Miasta Imielin na koncie 011 nabyte przez Miasto Imielin nieruchomości w łącznej kwocie 135.458,49 zł oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin w zakresie terminowego przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia oraz prawidłowego sporządzania bilansów Urzędu Miasta Imielin w zakresie posiadanych przez Gminę gruntów oraz przeprowadzania inwentaryzacji gruntów, stosownie do art.

20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 4 ust. 3 pkt 3, art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 wynikających z postanowień załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 267 ust. 1 pkt 3, art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), a także zasady funkcjonowania konta 011 określone w załączniku nr 3 do zarządzenia Nr BM.3200.1.2018 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 2 stycznia 2018 roku w sprawie polityki rachunkowości oraz wymogi instrukcji inwentaryzacyjnej w Urzędzie Miasta Imielin, wprowadzonej zarządzeniem Nr BM.2000.9.2019 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 30 września 2019 r.

– *W rocznych oraz jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Gminy Imielin za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 r., 31 grudnia 2019 r., w kolumnie „Dochody otrzymane”:*

- *w dziale 758 „Różne rozliczenia”, w rozdziale 75801 „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego”, paragrafie 2920 „Subwencje ogólne z budżetu państwa” wykazano otrzymaną subwencję oświatową w kwocie innej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych organu oraz wpływu środków z tego tytułu na bankowy rachunek budżetu.*

- *w dziale 756 „Dochody od osób prawnych od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, w rozdziale 75621 „Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa”, paragrafie 0001 „Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych” wykazano udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie innej niż wynikało to z ksiąg rachunkowych organu oraz wpływu środków z tego tytułu na bankowy rachunek budżetu.*

W myśl § 3 ust. 4 pkt 4 i ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 109 z późn. zm.) w kolumnie „Dochody otrzymane” wykazuje się kwoty subwencji ogólnej otrzymanej z budżetu państwa oraz udziały jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych otrzymane z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym.

Ponadto, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia, kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

- w 2018 r. z ewidencji księgowej konta 133 – „Rachunek budżetu” wynikało, że w 2018 r. na rachunek budżetu wpłynęła subwencja oświatowa w wysokości 5.734.039,00 zł. natomiast

w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 5.769.741,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 35.702,00 zł.

- w 2019 r. z ewidencji księgowej konta 133 wynikało, że w 2019 r. na rachunek budżetu wpłynęła subwencja oświatowa w wysokości 6.358.051,00 zł, natomiast w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 5.880.440,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 477.611,00 zł.

- w 2018 r. w ewidencji księgowej konta 133 – „Rachunek budżetu” wykazano kwotę dochodów otrzymanych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości: 11.620.280,00 zł, natomiast w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 10.600.634,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 1.019.646,00 zł.

- w 2019 r. w ewidencji księgowej 133 – „Rachunek budżetu” wykazano kwotę dochodów otrzymanych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości: 12.674.714,00 zł, natomiast w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S jako dochody otrzymane wykazano kwotę 12.081.120,00 zł. Różnicę stanowiła kwota 593.594,00 zł.

Nieprawidłowości w zakresie wykazywania danych dotyczących subwencji w sprawozdaniach Rb-27S stwierdzono w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach., Znak: WK-610/5/4/16 z dnia 6 lipca 2016 r.

Sprawozdania Rb-27S za 2018 r. oraz 2019 r. zostały sporządzone przez Inspektora w Referacie Finansowo-Budżetowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin. Powyższe sprawozdania podpisali: p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin oraz p. Jan Chwiędacz – Burmistrz Miasta Imielin.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Budżetowego w zakresie przygotowania danych, dotyczących dochodów otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej oraz podatku dochodowego od osób fizycznych, niezbędnych do sporządzenia sprawozdań Rb-27S, stosownie do § 3 ust. 4 pkt 4 i ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564) oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- W latach 2018 - 2019 nieprawidłowo sporządzano jednostkowe i łączne kwartalne sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, poprzez:
 - wykazanie w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2018 r. w pozycji N 3.2. „depozyty na żądanie” kwoty 3.230.496,11 zł, zgodnie natomiast z ewidencją księgową do kont: 133 „Rachunek budżetu”, 140 „Środki pieniężne w drodze”, 224 „Rachunki budżetu”, 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, wartość depozytów na żądanie stanowiła kwotę 2.960.440,92 zł. W sprawozdaniu jednostkowym, jako depozyty na żądanie wykazano jedynie saldo konta 133. W sprawozdaniu łącznym wykazano prawidłowo kwotę 2.960.441,30 zł, która stanowiła łączną wartość depozytów na żądanie wynikającą z ksiąg rachunkowych organu jak i sprawozdania jednostkowego Szkoły Podstawowej.

- wykazanie w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał 2019 r. w pozycji N 3.3. „depozyty terminowe” kwoty 3.923.955,77 zł. Kwota ta zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Miasta Imielin stanowiła depozyty na żądanie, pomyłkowo została wykazana jako depozyty terminowe. Miasto Imielin na dzień 31.12.2019 r. nie posiadało lokat terminowych. Zgodnie z ewidencją księgową do kont: 130 „Rachunek bieżący”, 133 „Rachunek budżetu”, 140 „Środki pieniężne w drodze”, 224 „Rachunki budżetu”, 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, wartość depozytów na żądanie stanowiła kwotę 3.649.595,21 zł. W sprawozdaniu jednostkowym, jako depozyty na żądanie wykazano jedynie saldo kont 130 i 133. W sprawozdaniu łącznym wykazano kwotę 3.650.037,82 zł, która stanowiła łączną wartość depozytów na żądanie wynikającą z ksiąg rachunkowych budżetu i jednostki budżetowej Urząd Miasta Imielin jak i sprawozdania jednostkowego MOPS.

Powyższym naruszono § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) oraz § 13 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 stanowiącego Instrukcję sporządzania sprawozdań. Zgodnie z przytoczonymi przepisami, przez depozyty rozumie się wartość należności wynikających ze złożonych depozytów. Do depozytów zalicza się przede wszystkim depozyty złożone w banku. W przypadku takich depozytów wykazuje się stan środków zdeponowanych w banku, w kolumnie 10 (banki) albo jeżeli rachunek bankowy jest prowadzony przez Narodowy Bank Polski w kolumnie 9 (bank centralny). Natomiast wolne środki przekazane przez jednostkę sektora finansów publicznych w depozyt lub w zarządzanie Ministrowi Finansów wykazuje się w kolumnie 5 (grupa I). W kategorii depozyty jednostka nie wykazuje środków znajdujących się na rachunku bankowym na koniec IV kwartału, otrzymanych od innej jednostki lub na rzecz innej jednostki, które będzie zobowiązana zwrócić w wyniku rozliczenia w następnym kwartale, z uwzględnieniem okresu przejściowego, np. dotacji. Takie środki wykazuje jednostka, której zostały one zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone przez nią do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału. Jednostka nie wykazuje również środków, które otrzymała na rachunek, a które dotyczą wykonania zobowiązań przyszłego okresu sprawozdawczego - kwartału następnego roku budżetowego. Takie środki jako depozyt wykazuje jednostka, która przekazała te środki np. na wynagrodzenia dla pracowników innej jednostki ponoszone w następnym okresie sprawozdawczym, tj. w I kwartale roku budżetowego.

W myśl § 4 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, sprawozdania łączne, w szczególności sprawozdań jednostkowych – są sporządzane przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych i własnego sprawozdania jednostkowego.

Zadania w zakresie przygotowania danych do sprawozdania Rb-N należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Sprawozdanie jednostkowe i łączne Rb-N za IV kwartał 2018 r. i IV kwartał 2019 r. podpisali p. Jan Chwiędacz – Burmistrz Miasta Imielin i p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin zakresie przygotowania prawidłowych danych niezbędnych do sporządzania jednostkowych i łącznych sprawozdań Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r.

w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773) oraz § 13 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 9 stanowiącego Instrukcję sporządzania sprawozdań, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W latach 2017 - 2019 przeprowadzono procedury sprzedaży nieruchomości gminnych w trybie przetargów ustnych nieograniczonych. Protokoły z tych przetargów nie zawierały daty ich sporządzenia, co było wymagane § 10 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490, z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, przewodniczący komisji przetargowej sporządza protokół przeprowadzonego przetargu. Protokół powinien zawierać m.in. informacje o dacie sporządzenia protokołu.*

Powyższe dotyczyło:

- *protokołu sporządzonego z przeprowadzonego I przetargu ustnego, nieograniczonego, który odbył się w dniu 10 października 2017 r., w sprawie sprzedaży działki nr 1583/63 o pow. 723 m², położonej w Imielinie przy ul. Kusocińskiego,*
- *protokołu sporządzonego z przeprowadzonego I przetargu ustnego, nieograniczonego, który odbył się w dniu 17 października 2019 r., w sprawie sprzedaży działki nr 1083/329 o pow. 592 m² i 1095/329 o pow. 453 m², położonej w Imielinie przy ul. Sokolej.*

Zadania związane z przygotowywaniem i prowadzeniem dokumentacji dotyczącej sprzedaży gruntów stanowiącej własność Miasta Imielin należały do obowiązków pracowników w Referacie Gospodarki Przestrzennej i Geodezji. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin w zakresie prawidłowego sporządzania dokumentacji dotyczącej nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz. 1490, z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z mienia:

- *W latach 2014 - 2019 r. zawarto sześć aneksów do umów najmu lokali użytkowych z dotychczasowymi użytkownikami tych lokali, pomimo braku wyrażenia zgody przez Radę Miasta Imielin na kontynuowanie najmu. Strony zawarły aneksy przedłużające umowy najmu dotyczące tych samych lokali użytkowych, które poprzednio były przedmiotem najmu na czas oznaczony do trzech lat. Naruszono tym art. 18 ust. 2 pkt 9a ustawy z dnia 8 marca 1990 r.*

o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy.

Zgodnie z art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.), zawarcie umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.

Powyższe dotyczyło:

- umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 27 lutego 2013 r. przedłużonej aneksem nr 2 z dnia 14 listopada 2014 r. a następnie aneksem nr 5 z dnia 5 lutego 2019 r. przedłużonej do 28 lutego 2022 r.*
- umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 3 września 2013 r. przedłużonej aneksem nr 3 z dnia 20 lipca 2016 r. a następnie aneksem nr 6 z dnia 26 sierpnia 2019 r. przedłużonej do 3 września 2022 r.*
- umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 29 sierpnia 2013 r. przedłużonej aneksem nr 2 z dnia 22 sierpnia 2016 r. a następnie aneksem nr 5 z dnia 7 maja 2019 r. przedłużonej do 29 sierpnia 2022 r.*

Z wyjaśnień Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej wynika, że przyczyną powyższego było stosowanie się do zarządzenia Nr BM.0050.20.2011 Burmistrza Miasta Imielin z dnia 11.05.2011r. wprowadzającego „Zasady gospodarowania lokalami użytkowymi, wchodzących w skład zasobu Miasta Imielin”. Zgodnie z ww. zarządzeniem, dotychczasowemu najemcy przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu, jeżeli spełnia łącznie warunki określone w rozdziale IV (m.in. złoży pisemny wniosek, nie zalega z opłatami czynszowymi, korzysta z przedmiotu najmu w sposób zgodny z umową). Podstawą nie stosowania art. 37 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, była interpretacja przepisów która odnosiła stosowanie przepisu do całego budynku, nie zaś do wynajmowanych jego części. Ponieważ ww. umowy były zawarte na wynajem wydzielonych z budynku lokali uznano, że ww. przepisy nie mają w tym przypadku zastosowania.

Przedłużając umowy najmu bez zgody Rady Miasta Imielin kierowano się także opinią prawną, w której wyrażono pogląd, iż pojęcie „najmu” z art. 37 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz art. 18 ustawy o samorządzie gminnym dotyczy gruntów, zatem nie ma zastosowania do najmu lokali.

Zadania w zakresie gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości należały do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej. Umowy zostały zawarte przez p. Jana Chwiedacz – Burmistrza Miasta Imielin.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Imielin w zakresie przygotowania nieruchomości do oddania w najem wyłącznie za zgodą Rady Miasta Imielin, zgodnie z wymogami art. 18 ust. 2 pkt 9a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- *W latach od listopada 2019 r. do czerwca 2020 r. nie podejmowano czynności w celu wyegzekwowania od najemcy lokalu użytkowego prowadzącego działalność gospodarczą, nieterminowo regulującego należności z tytułu czynszu najmu, zwrotu równowartości 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 684 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło najemcy (o numerze karty kontowej nr 003650) na podstawie umowy z dnia 10 maja 2019 r. Opóźnienia w zapłacie czynszów dotyczyły łącznie 8 faktur VAT za najem nieruchomości gminnych na łączną kwotę 4.990,75 zł.

Zwłoka w zapłacie faktur wynosiła od 5 do 120 dni.

W jednostce nie obowiązywały procedury w zakresie czynności związanych z dochodzeniem ww. rekompensaty.

Zadania w zakresie prowadzenia windykacji należności Gminy z tytułu czynszu dzierżaw i najmu należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Wniosek nr 16

Przeanalizować terminy płatności należności cywilnoprawnych przez kontrahentów prowadzących działalność gospodarczą, a w przypadku nieterminowych wpłat podjąć działania w celu dochodzenia należności za okres objęty kontrolą, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 935 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Budżetowego w zakresie egzekwowania należności Gminy, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu diet radnych:

- *W 2018 r. wypłacono diety radnym za miesiąc listopad 2018 r. niezgodnie z ówczesnie obowiązującą uchwałą Nr II/7/2014 Rady Miasta Imielin z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie: zasad przyznawania diet i zwrotu kosztów podróży służbowych radnym Rady Miasta Imielin. Zgodnie z art. 25 ust. 4 i ust. 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.*

z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), na zasadach ustalonych przez radę gminy radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

Powyższe polegało na:

- wypłaceniu radnym kadencji 2014 - 2018 pomniejszonej zryczałtowanej miesięcznej diety w miesiącu listopadzie 2018 r. proporcjonalnie w stosunku do ilości dni pozostałych do upływu kadencji (data upływu kadencji Rady – 16 listopada 2018 r.),
- wypłaceniu radnym kadencji 2018 - 2023 zryczałtowanej diety za miesiąc listopad pomniejszonej proporcjonalnie o ilość dni do zaprzysiężenia nowych radnych (zaprzysiężenie radnych nowej kadencji – sesja Rady w dniu 22 listopada 2018 r.).

Łącznie zanizono diety radnych za miesiąc listopad 2018 r. o kwotę 14.468,40 zł.

Powyższe było niezgodne z ww. uchwałą, w której ustalono, iż radny z tytułu wykonywania mandatu otrzymuje zryczałtowaną dietę miesięczną w wysokości 950,00 zł z zastrzeżeniem: Przewodniczący komisji oraz Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej z tytułu pełnionej funkcji otrzymują zryczałtowaną dietę miesięczną w wysokości 1.000,00 zł, a Przewodniczący Rady Miejskiej z tytułu pełnionej funkcji otrzymuje zryczałtowaną dietę miesięczną w wysokości 1.320,00 zł. W treści uchwały przewidziano możliwości obniżenia diety radnego tylko w przypadku nieobecności na posiedzeniu komisji lub opuszczenia obrad bez usprawiedliwienia.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika, diety wypłacone zostały proporcjonalnie, mając na uwadze okres rzeczywistego wykonywania obowiązków związanych z pełnioną funkcją społeczną. Dieta wypłacana radnym rekompensowała utratę wynagrodzenia za pracę, które mógłby uzyskać w czasie, który poświęca na działalność na rzecz samorządu. Ww. przywołana uchwała nie zawierała informacji dotyczącej wypłaty diet radnym na przełomie kadencji.

Od 1 grudnia 2018 r. obowiązuje uchwała Nr II/5/2018 Rady Miasta Imielin z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie zasad przyznawania diet i zwrotu kosztów podróży służbowych radnym Rady Miasta Imielin, w której również nie określono zasad wypłacania diet radnym w przypadku wykonywania mandatu radnego przez czas krótszy niż pełny miesiąc lub pełnienia przez radnego funkcji przez czas krótszy niż miesiąc.

Listę płac za miesiąc listopad 2018 r. sporządził pracownik Referatu Finansowo-Budżetowego. Kontroli list płac dokonała p. Maria Janusz – były Sekretarz Miasta Imielin oraz p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin, a zatwierdzenia list płac do wypłaty dokonał p. Jan Chwiędacz – Burmistrz Miasta Imielin.

Wniosek nr 17

Dokonać ponownego obliczenia diet za miesiąc listopad 2018 r. radnym, a następnie dokonać stosownych rozliczeń z radnymi Miasta Imielin uwzględniając zasady ustalone w uchwale Nr II/7/2014 Rady Miasta Imielin z dnia 17 grudnia 2014 r., stosownie do przepisu określonego w art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W 2017 r. nie dochowano obowiązku niezwłocznej wypłaty nagrody jubileuszowej dla p. Jana Chwiędacz – Burmistrza Miasta Imielin, określonego w § 8 ust. 1 i ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami, pracownik nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody. Nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody.*

Stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Powyższe dotyczyło wypłaty nagrody jubileuszowej dla p. Jana Chwiędacz – Burmistrza Miasta Imielin, który nabył prawo do nagrody jubileuszowej za 45 lat pracy w dniu 3 października 2017 r., natomiast nagrodę wypłacono w dniu 5 stycznia 2018 r., czyli po upływie 94 dni od dnia nabycia prawa do tej nagrody.

Skutkiem powyższego zobowiązanie z tytułu nagrody jubileuszowej ujęto w księgach rachunkowych dopiero w roku następnym niż rok, w którym nastąpiło nabycie prawa do nagrody. W konsekwencji nie wykazano zobowiązania wymagalnego z tego tytułu odpowiednio w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31 marca 2017 roku.

Z wyjaśnień udzielonych przez p. Katarzynę Lamik – Skarbnika Miasta Imielin wynika, iż nagrody jubileuszowe zostały wygenerowane z opóźnieniem ze względu na błędy w systemie kadrowym.

Ponadto, przyjęte zasady polityki rachunkowości, w tym zakładowy plan kont, nie określały sposobu prowadzenia ewidencji kont rozrachunkowych w zakresie ich wymagalności, w celu prawidłowego sporządzenia sprawozdań budżetowych. Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia z dn. 16 stycznia 2010 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.), w kolumnie „Zobowiązania wymagalne” wykazuje się zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym. Jednocześnie zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia z dnia 13 września 2017 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych, oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie dokumentów do wypłaty i przekazaniu ich do Referatu Finansowo-Budżetowego był Kierownik Referatu Organizacyjnego.

Za terminową wypłatę nagrody jubileuszowej odpowiedzialna była p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin.

Przygotowanie projektu zarządzenia w sprawie polityki rachunkowości należało do p. Katarzyny Lamik – Skarbnika Miasta Imielin.

Wniosek nr 18

Zapewnić terminowe wypłacanie nagród jubileuszowych dla pracowników Urzędu Miasta Imielin stosownie do wymogów § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli:

– *W latach 2018 i 2020 w analizie poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli nieprawidłowo przeprowadzono analizę danych dotyczących wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli (odpowiednio) w latach 2017 i 2019, co polegało na:*

- *uwzględnieniu w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na stopniu awansu zawodowego dyplomowani - nagrody przyznanej na mocy § 1 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078) przez Ministra Edukacji Narodowej i przez Śląskiego Kuratora Oświaty;*
- *uwzględnieniu w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na stopniu awansu zawodowego stażysty świadczenia w wysokości 1.000,00 zł, wypłaconego trzem nauczycielom stażystom na mocy art. 53a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967).*

Powyższe było niezgodne z pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 (stanowiącego wzór sprawozdania) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia wykazane w kolumnie 9 „Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela” są to wyłącznie wydatki poniesione w roku podlegającym analizie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, bez pochodnych ponoszonych przez pracodawcę. Analogiczne pouczenie zostało zawarte w punkcie 3 załącznika nr 3 (stanowiącego wzór sprawozdania za rok 2019) do ww. rozporządzenia, stosownie do którego wydatki poniesione na wynagrodzenia (kol. 8) – są to wyłącznie wydatki poniesione w roku 2019 z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, bez pochodnych ponoszonych przez pracodawcę.

Stosownie do § 1 ust. 2 i ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r., dla nauczycieli, wychowawców i innych pracowników

pedagogicznych zatrudnionych w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, z budżetu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, przyznawane są nagrody tego ministra. Nagrody te wypłacane są ze specjalnego funduszu wyodrębnionego w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r., poz. 1379 z późn. zm.). W myśl ww. przepisów, tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, z przeznaczeniem na wypłaty nagród tego ministra. Powyższe było także niezgodne z art. 53a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz.U. z 2018 r. poz. 967), zgodnie z którym nauczyciel stażysta odbywający staż na stopień nauczyciela kontraktowego otrzymuje jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1000 zł. Świadczenia tego nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli - nagród przyznanych przez Ministra Edukacji Narodowej oraz świadczenia dla nauczycieli stażystów nie spowodowało zawyżenia w sprawozdaniu wydatków poniesionych na wynagrodzenia dla nauczycieli dyplomowanych oraz nauczycieli stażystów.

Z wyjaśnień p. Katarzyny Lamik – Skarbnika Miasta Imielin wynikało, że w latach 2017 i 2019 błędnie ujęto ww. kwoty w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli. Błędy te wykryto i opisano w notatkach służbowych z dnia 18 stycznia 2018 r. i z dnia 15 stycznia 2020 r. Sprawozdania nie zostały skorygowane z powodu braku wpływu ujętych kwot na wypłatę jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli.

Ponadto, sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego za rok 2018 zostało przekazane 10 dni po ustawowym terminie odbiorcom wymienionym w art. 30a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela. Powyższym naruszono art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r., poz. 1189 z późn. zm.), zgodnie z którym organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkowi zawodowemu zrzeszającym nauczycieli. Sprawozdanie zostało sporządzone dnia 17 stycznia 2019 r., a przekazane w dniu 4 lutego 2019 r.

Zadania związane z przeprowadzaniem analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, a także sporządzanie sprawozdań, należały do pracowników Referatu Finansowo-Budżetowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Katarzyna Lamik – Skarbnik Miasta Imielin. Sprawozdania za lata 2017 i 2019 zostały zatwierdzone przez p. Jana Chwiędacz – Burmistrz Miasta Imielin.

Zadania związane z przekazaniem sprawozdań odbiorcom wymienionym w art. 30a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela należały do pracownika Referatu Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu. Nadzór nad nim sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 19

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowo-Budżetowego oraz Referatu Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu, którym powierzono dokonywanie analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń oraz którym powierzono przekazywanie sprawozdań, stosownie do art. 30a ust. 1 oraz ust 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 poz. 2215) w związku pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 i w punkcie 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.) § 3 ust. 3 ww. rozporządzenia, oraz stosownie do mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej